

ti in Gallias peregrino militi obfisteretur; tertium penes se haberet. His peragendis cum ingenti pecuniæ copia opus esset, ut quanta posset maxima in sumptus belli corrogetur, enititur. Eodem tempore Lenoncurtium, Pignyum, Brularum Præsulem legatos ad Navarræ Regem mittit, magnâ spe ductus, duce Ugonottis adempto, tumultus componi posse. Ea omnia per Messium oratorem Henricus Senatui significavit; qua clementia, qua animi generositate, ut abortæ in Gallia tempestates ac procellæ conquiescant, enixurum; jam prope cuncta ad pacem spectare; multas sibi vires, sibi haud exiguas copias esse; iis, ni aliter fieri posset, tandem subiectos perdomiturum: Patres hortari ac monere, subdola Hispanorum ingenia, astus, ac fines diligenter observarent; tot tantaque adversus Galliæ incolumitatem religionis integumentum agitata, quæ fane longius provecta, ingens non modo Galliæ regno, sed christianæ reipublicæ detrimentum minitarentur: at quocumque se res pacto haberet, potentia, viribus Reipublicæ præsto semper Henricum futurum: idem ab ea sperare, sibi polliceri. Hæc orator.

Xystus Pontifex vero cum Henrici Navarræ Regis Condæique causam sedulo inspicere atque examinari jussisset, tandem, purpuratorum collegio convocato, quinque ac viginti Cardinalibus adstantibus, in eos spiculum anathematis intorsit, atque in Calvinianam hæresim delapsos pronuntiavit; perque suum apud Rempublicam Nuntium Patribus significavit: Navarræ Regem a prima juvenia hæresi imbutum, a Borbonio Cardinali, patruo, monitum, publice falsa dogmata ejurasse, literas ac oratores ad Gregorium eam ob causam misisse: in eisdem mox errores revolutum, multa catholicæ Ecclesiæ damna intulisse: quocirca, correctione desperata, ut perditum damnasse, cunctisque a sacris legibus latis censuris irretitum pronuntiasset: ea regni Navarræ parte, qua potiebatur, privasse; jure, quod sibi ex regia agnatione in Galliæ regno spectaret, exuisse: eadem in Henricum Condæum Principem statuisset: sperare Henrico Regi jam multis circumsepto copiis omnia ad vota eventura; hacque in Navarræum, & Condæum sententia faciliorem sibi aditum ad res prospere gerendas futurum. Verum exitus nulla ex parte Pontificis sententiæ

1585

*Henrici
Regis ad-
versus he-
reticos bel-
lici appa-
tus.
Henricus
Rex ad Na-
varræ Re-
gem legatos
mittit.*

*Navarra
Rex & Con-
dæus à Pon-
tificis excō-
municati.*